

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Переклад термінів хімічної та харчової промисловості

Призначення Робочої програми
Рівень вищої освіти
Мова навчання
Обсяг дисципліни, кредитів ЄКТС
Статус дисципліни
Факультет
Кафедра

Для освітніх програм різних спеціальностей
Другий (магістерський)
Англійська
4
Вибіркова
Міжнародних відносин і права
Германської філології та перекладознавства

Форма здобуття освіти	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Форма семестрового контролю
	Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота (в т.ч. ІРС)	Залік
			Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття		
Д	4	120	50			50		70	+
З	4	120	10			10		110	+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійних програм другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Робоча програма складена

Підпис(и) автора(ів)

канд. пед. наук., доц. Ольга ТАРАСОВА
Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри германської філології та перекладознавства
Протокол № 1 від 29 серпня 2025

Зав. кафедри

Підпис

Юлія БОЙКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Зав. кафедри германської філології та перекладознавства	Міжнародних відносин і права		Юлія БОЙКО

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

До дисципліни «ПЕРЕКЛАД ТЕРМІНІВ ХІМІЧНОЇ ТА ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ»

Дисципліна “Переклад термінів хімічної та харчової промисловості” є однією із вибірових дисциплін і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «магістр» за спеціальністю 035 – Філологія, та спеціалізацією 035.041 – Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. Відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 035 – Філологія за спеціалізацією 035.041 – Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська та освітньої програми «Германська філологія та перекладознавство: англійська мова та друга іноземна мова» (ОР «магістр») дисципліна має забезпечити:

компетентності: Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. Здатність працювати в команді та автономно. Здатність спілкуватися іноземною мовою. Навички використовувати інформаційні і комунікаційні технології. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

програмні результати навчання: упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною (англійською та німецькою) мовами. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів. Вміти застосовувати сучасні ІТ технології у науковій та педагогічній діяльності: комп’ютерні засоби візуалізації навчально-методичного забезпечення; володіти навичками використання сучасних програм перекладу.

Предметом навчальної дисципліни є особливості перекладу термінологічної лексики хімічної та харчової промисловості, а також способи й прийоми її адекватного відтворення з однієї мови іншою.

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів освіти професійної перекладацької компетентності у сфері хімічної та харчової промисловості, зокрема оволодіння спеціальною термінологією, способами її перекладу, прийомами досягнення адекватності й точності перекладу та навичками роботи з фаховими текстами.

Основні завдання викладання навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів освіти з термінологічною системою хімічної та харчової промисловості; формування та розширення словникового запасу фахової термінології; засвоєння основних способів і прийомів перекладу термінів та термінологічних словосполучень; формування навичок адекватного й точного перекладу фахових текстів; вивчення особливостей перекладу багатозначних, складних, скорочених та інтернаціональних термінів; розвиток умінь користуватися термінологічними, двомовними та електронними словниками, глосаріями й іншими довідковими ресурсами; формування навичок аналізу контексту для правильного вибору відповідника терміна; розвиток умінь редагувати та оцінювати якість перекладу фахових текстів; формування здатності застосовувати набуті знання й навички під час перекладу професійної документації, науково-технічних і виробничих текстів хімічної та харчової галузей.

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Переклад термінів хімічної та харчової промисловості» здобувач освіти повинен: знати основну термінологію хімічної та харчової промисловості; уміти правильно добирати іншомовні відповідники хімічних і харчових термінів з урахуванням контексту; уміти перекладати науково-технічні, виробничі та інформаційні тексти хімічної й харчової тематики; уміти працювати з фаховими словниками, довідниками, термінологічними базами та електронними ресурсами; уміти виявляти та виправляти термінологічні й перекладацькі помилки; уміти редагувати й оцінювати якість виконаного перекладу; володіти навичками самостійного пошуку та перевірки термінологічних відповідників; застосовувати набуті знання та практичні навички під час професійної перекладацької діяльності у сфері хімічної та харчової промисловості.

2. СТРУКТУРА І ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на			
	Денна форма		Заочна форма	
	Практичну роботу	Самостійну роботу	Практичну роботу	Самостійну роботу
Тема 1. Термінологія хімічної промисловості: структура, класифікація та особливості перекладу.	5	8	1	12
Тема 2. Способи творення та перекладу хімічних термінів і номенклатурних назв.	5	8	1	12
Тема 3. Переклад назв хімічних речовин, сполук, елементів та матеріалів.	2	8	1	12
Тема 4. Аббревіатури, скорочення та символи в хімічній термінології: проблеми перекладу.	2	8	1	12
Тема 5. Термінологія харчової промисловості та особливості її перекладу.	6	8	1	12
Тема 6. Переклад назв харчових продуктів, інгредієнтів і харчових добавок.	6	8	1	12
Тема 7. Лексико-граматичні трансформації під час перекладу термінів хімічної та харчової промисловості.	6	8	1	12
Тема 8. Багатокомпонентні терміни та термінологічні словосполучення: стратегії перекладу.	6	7	1	12
Тема 9. Міжгалузева термінологія та труднощі перекладу фахових текстів хімічної й харчової промисловості.	9	7	1	14
Final Test	3		1	
Разом:	50	70	10	110

3. Програма навчальної дисципліни

3.1. Перелік практичних занять для студентів денної форми навчання

№ Теми	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Термінологія хімічної промисловості: класифікація та способи перекладу. Опрацювання базової хімічної термінології, визначення структури термінів, робота з англо-українськими термінологічними словниками. [1; 2; 3; 4; 5]	5
2	Переклад назв хімічних елементів, речовин і сполук. Практика перекладу назв простих і складних речовин, кислот, основ, солей, оксидів та органічних сполук. [1; 2, С. 213-215; 11]	5
3	Переклад багатокomпонентних хімічних термінів. Аналіз моделей термінологічних словосполучень; визначення головного та залежних компонентів; застосування граматичних трансформацій. [2; 3; 4; 5; 6; 11]	3
4	Абревіатури, скорочення та символи в хімічній термінології. Переклад і розшифрування професійних скорочень, позначень хімічних речовин, лабораторного обладнання та технологічних процесів. [1; 3; 11].	3
5	Переклад термінів технологічних процесів хімічного виробництва. Робота з лексикою, пов'язаною з виробництвом, переробленням, очищенням, синтезом, дистиляцією, фільтрацією та іншими технологічними процесами. [2; 9; 11; 13]	5
6	Термінологія харчової промисловості: способи утворення та перекладу термінів. Опрацювання основної лексики харчового виробництва, технології перероблення сировини та виробництва харчових продуктів. [4; 5; 6; 10; 11]	5
7	Переклад назв харчових продуктів, інгредієнтів і харчових добавок. Практика перекладу назв продуктів, компонентів харчових виробів, барвників, консервантів, стабілізаторів, емульгаторів та інших добавок. [4; 5; 6]	6
8	Переклад назв харчових продуктів, інгредієнтів і харчових добавок. Практика перекладу назв продуктів, компонентів харчових виробів, барвників, консервантів, стабілізаторів, емульгаторів та інших добавок. [3; 4; 11; 13; 14; 15]	6
9	Переклад фахових текстів хімічної та харчової промисловості. Комплексний переклад інструкцій, технічних описів, технологічних карт, специфікацій та інформаційних матеріалів із подальшим термінологічним аналізом. [3; 4; 8; 9; 11; 13; 14]	9
10	Test	3
	Разом:	50

Програма навчальної дисципліни

3.2. Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

№ з/п	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Термінологія хімічної промисловості: класифікація та способи перекладу. Опрацювання базової хімічної термінології, визначення структури термінів, робота з англо-українськими термінологічними словниками. Переклад назв хімічних елементів, речовин і сполук. Практика перекладу назв простих і складних речовин, кислот, основ, солей, оксидів та органічних сполук.	1
2	Переклад багатокomпонентних хімічних термінів. Аналіз моделей термінологічних словосполучень; визначення головного та залежних компонентів; застосування граматичних трансформацій. Абревіатури, скорочення та символи в хімічній термінології. Переклад і розшифрування професійних скорочень, позначень хімічних речовин, лабораторного обладнання та технологічних процесів.	2
3	Переклад термінів технологічних процесів хімічного виробництва. Робота з лексикою, пов'язаною з виробництвом, переробленням, очищенням, синтезом, дистиляцією, фільтрацією та іншими технологічними процесами. Термінологія харчової промисловості: способи утворення та перекладу термінів. Опрацювання основної лексики харчового виробництва, технології перероблення сировини та виробництва харчових продуктів.	2
4	Переклад назв харчових продуктів, інгредієнтів і харчових добавок. Практика перекладу назв продуктів, компонентів харчових виробів, барвників, консервантів, стабілізаторів, емульгаторів та інших добавок. Переклад назв харчових продуктів, інгредієнтів і харчових добавок. Практика перекладу назв продуктів, компонентів харчових виробів, барвників, консервантів, стабілізаторів, емульгаторів та інших добавок.	2
5	Переклад фахових текстів хімічної та харчової промисловості. Комплексний переклад інструкцій, технічних описів, технологічних карт, специфікацій та інформаційних матеріалів із подальшим термінологічним аналізом.	2
6	Контрольна робота	1
	Разом:	10

3.3. Зміст самостійної роботи

Зміст самостійної роботи для студентів *денної* форми навчання

№ тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання основних понять і категорій термінології. Ознайомлення з класифікацією хімічних термінів та особливостями їх функціонування у фахових текстах. Робота з англо-українськими та українсько-англійськими словниками. Визначення значень термінів залежно від контексту.	5
2-3	Опрацювання назв хімічних елементів, простих і складних речовин, неорганічних та органічних сполук, кислот, основ, солей, оксидів. Засвоєння правил передавання хімічної номенклатури українською мовою. Виконання вправ на переклад назв хімічних речовин.	5
	Аналіз структурних моделей багатокомпонентних термінів.	5
4-5	Визначення головного та залежних компонентів термінологічного словосполучення. Опрацювання способів передачі атрибутивних конструкцій українською мовою. Переклад складних термінологічних словосполучень.	5
	Виконання індивідуального заняття на задану тему. Термінологічний аналіз, письмовий переклад.	5
6-7	Опрацювання поширених абревіатур і скорочень у галузі хімії. Визначення повних форм скорочених термінів та їхніх українських відповідників. Ознайомлення з міжнародними позначеннями хімічних речовин, одиниць вимірювання та лабораторних показників.	5
	Тестування, укладання тематичного словника скорочень.	5
8-9	Опрацювання лексики на позначення основних технологічних процесів: синтезу, змішування, нагрівання, охолодження, дистиляції, фільтрації, очищення, сушіння, кристалізації тощо. Вивчення назв обладнання, сировини, проміжних і кінцевих продуктів. Переклад фрагментів технічної документації.	5
	Термінологічний диктант, письмовий переклад фахового тексту.	5
10-11	Опрацювання основної термінології харчової промисловості. Вивчення назв сировини, технологічних процесів, обладнання та готової продукції. Аналіз особливостей використання термінів у технологічній документації та професійній комунікації.	5
	Усне опитування, виконання лексико-перекладацьких вправ.	5
12-14	Опрацювання назв харчових продуктів та їхніх складників. Переклад термінів на позначення харчових добавок, консервантів, барвників, стабілізаторів, емульгаторів, підсолоджувачів та інших компонентів. Робота з етикетками, специфікаціями та описами харчових продуктів.	5
	Письмовий переклад, тестування, укладання тематичного глосарія.	5
15-18	Самостійний переклад фрагментів технічної документації, інструкцій, технологічних описів, специфікацій, описів виробничих процесів та інформаційних матеріалів. Виявлення та виправлення термінологічних, лексичних і граматичних помилок. Редагування власного перекладу.	1
Разом:		70

3.4. Зміст самостійної роботи

Зміст самостійної роботи для студентів заочної форми навчання

Тема	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання основних понять і категорій термінології. Ознайомлення з класифікацією хімічних термінів та особливостями їх функціонування у фахових текстах. Робота з англо-українськими та українсько-англійськими словниками. Визначення значень термінів залежно від контексту. Опрацювання назв хімічних елементів, простих і складних речовин, неорганічних та органічних сполук, кислот, основ, солей, оксидів. Засвоєння правил передавання хімічної номенклатури українською мовою.	11
2	Визначення головного та залежних компонентів термінологічного словосполучення. Опрацювання способів передачі атрибутивних конструкцій українською мовою. Переклад складних термінологічних словосполучень. Аналіз структурних моделей багатокомпонентних термінів.	11
3	Визначення головного та залежних компонентів термінологічного словосполучення. Опрацювання способів передачі атрибутивних конструкцій українською мовою. Переклад складних термінологічних словосполучень. Виконання індивідуального заняття на задану тему. термінологічний аналіз, письмовий переклад.	11
4	Опрацювання поширених аббревіатур і скорочень у галузі хімії. Визначення повних форм скорочених термінів та їхніх українських відповідників. Ознайомлення з міжнародними позначеннями хімічних речовин, одиниць вимірювання та лабораторних показників. Тестування, укладання тематичного словника скорочень.	11
5	Опрацювання лексики на позначення основних технологічних процесів: синтезу, змішування, нагрівання, охолодження, дистиляції, фільтрації, очищення, сушіння, кристалізації тощо. Вивчення назв обладнання, сировини, проміжних і кінцевих продуктів. Переклад фрагментів технічної документації.	11
6	Опрацювання теми: Переклад дипломатичної документації. Особливості дипломатичної мови та слово обертів. Переклад текстів: (вербальні і особисті ноти, особисті листи, пам'ятні записки і меморандуми, заяви і комюніке). [9; 11; 13; 14; 15]	11
7	Опрацювання основної термінології харчової промисловості. Вивчення назв сировини, технологічних процесів, обладнання та готової продукції. Аналіз особливостей використання термінів у технологічній документації та професійній комунікації.	11
8	Опрацювання назв харчових продуктів та їхніх складників. Переклад термінів на позначення харчових добавок, консервантів, барвників, стабілізаторів, емульгаторів, підсолоджувачів та інших компонентів. Робота з етикетками, специфікаціями та описами харчових продуктів.	11
9	Самостійний переклад фрагментів технічної документації, інструкцій, технологічних описів, специфікацій, описів виробничих процесів та інформаційних матеріалів. Виявлення та виправлення термінологічних, лексичних і граматичних помилок. Редагування власного перекладу.	11
10	Підготовка до заліку/контрольної роботи	11
Разом:		110

4. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Формами викладання дисципліни є практичні заняття, самостійна робота, словесні форми.

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: використання засобів мультимедіа, ігрових та інформаційних технологій, дискусії, дебати на актуальні теми, casestudy (метод практичних ситуацій), рольові ігри, тематичні вікторини, англомовні квести, індивідуальні завдання: проекти, пов'язані із практичними темами курсу, індивідуальне читання неадаптованого науково-технічного тексту, складання картотеки, підготовка презентацій та доповідей на задані теми, бесіда, пояснення, Оксфордські дебати).

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. Семестровий контроль проводиться у формі заліку. При цьому при виведенні остаточної оцінки враховуються результати поточного контролю. Використовуються наступні методи поточного контролю: усне опитування; виконання запланованих контрольних робіт; виконання домашніх завдань. При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контрольного заходу. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав залік, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

Здобувачі заочної форми навчання зобов'язані відвідати заняття для начитки навчального матеріалу, виконати контрольну роботу та з'явитися на залік відповідно до складеного графіку. Консультації зі здобувачами заочного відділення проводяться двічі на місяць, згідно графіку проведення консультацій викладачем або у домовлений час. Консультація до заліку проводиться під час залікового тижня відповідно до складеного графіку. Контрольна робота повинна бути здана за 1 тиждень до початку сесії, теоретичний та практичний матеріал – опрацьовані в повному обсязі.

6. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця занять у семестрі. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач повинен підготувати реферат, усну доповідь, презентацію з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ У СЕМЕСТРІ

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є залік, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контрольів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання здобувачів денної форми здобуття освіти

Аудиторна робота					Контрольні заходи		Самостійна робота					Семестровий контроль	Разом	
Практичні заняття (мінімум – 5 контрольних точок)					Словник		Переклад текстів				ІІІ		Сума балів	
1	2	3	4	5	Т 1-3	Т 4-6	1	2	3	4	5			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)														
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5		За рейтингом	60-100
15-25					6-10		15-25				24-40			

Примітка: Т* – тема навчальної дисципліни; ІІІ* - індивідуальний проект;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання здобувачів заочної форми здобуття освіти

Контрольні заходи	Самостійна робота							Семестровий контроль	Разом
КР	Переклад текстів						ІІІ		Сума балів
Т 1-6	1	2	3	4	5	6			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)									
	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5		За рейтингом	60-100
12-20	18-30						30-50		

Примітка: КР* - підсумкова контрольна робота; Т* – тема навчальної дисципліни; ПП* - індивідуальний проект;

******За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Оцінювання якості виконання контрольної роботи здобувачами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох практичних завдань. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання. Контрольна робота складається з трьох практичних завдань, перше завдання у формі тесту оцінюється максимально 10 балами (один бал за кожне завдання), останні два – оцінюються максимально 5 балами загальна максимальна сума балів становить 20.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Практичне завдання № 1	3	7	10
Практичне завдання № 2	3	4	5
Практичне завдання № 3	3	4	5
Всього балів	12		20

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей). Перше практичне завдання виконується у вигляді тесту із множим вибором, складається із 10 питань, кожне з яких оцінюється одним балом (мак сильний бал 10). Друге та третє практичне завдання виконується у вигляді перекладу. Критерії оцінювання перекладу академічних текстів подані нижче та відповідають вимогам при роботі під час практичних занять.

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування здобувачів на знання фахової лексики та граматичного матеріалу з теми; усне обговорення англійською мовою питань, пов'язаних із митною документацією та митними процедурами; переклад митних документів, декларацій та офіційно-ділових текстів; виконання практичних вправ.

Робота на практичних заняттях передбачає опрацювання лексичного та граматичного матеріалу, а також виконання письмових і перекладацьких завдань, що включають переклад митних декларацій, товаросупровідних документів, контрактів, сертифікатів та інших текстів у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Даний вид діяльності оцінюється наступним чином:

“Відмінно” – здобувач у повній мірі виконав переклад митних документів та декларацій, правильно використовує фахову термінологію, будує логічно та граматично коректний текст англійською мовою, дотримується офіційно-ділового стилю та не допускає помилок.

“Добре” – здобувач у повній мірі виконав переклад митних документів та декларацій, правильно використовує основну фахову термінологію, допускає несуттєві неточності у стилі або оформленні тексту, а також 1–3 помилки, які може виправити самостійно.

“Задовільно” – здобувач неповністю виконав переклад митних документів та декларацій, допускає помилки у використанні термінології, не завжди дотримується логічної структури та офіційно-ділового стилю тексту, допускає значну кількість помилок.

“Незадовільно” – здобувач не може виконати переклад митних документів та декларацій відповідно до вимог, не володіє фаховою термінологією, не дотримується офіційно-ділового стилю англійської мови, допускає велику кількість помилок і не може їх виправити.

Переклад митних документів та декларацій передбачає виконання письмового та усного перекладу митних декларацій, інвойсів, сертифікатів, товаросупровідних документів, контрактів та інших офіційно-ділових текстів з англійської мови на українську та навпаки. Даний вид діяльності оцінюється наступним чином:

“Відмінно” – здобувач вільно виконує переклад запропонованого тексту митних документів та декларацій, правильно використовує фахову термінологію, еквіваленти та мовні кліше, повністю дотримується офіційно-ділового стилю, не допускає помилок.

“Добре” – здобувач вільно виконує переклад запропонованого тексту митних документів та декларацій, правильно використовує основну фахову термінологію, еквіваленти та мовні кліше, допускає несуттєві стилістичні або граматичні помилки, які може виправити самостійно.

“Задовільно” – здобувач не завжди може вільно виконати переклад запропонованого тексту митних документів та декларацій, допускає помилки у використанні термінології, еквівалентів та мовних кліше, часто не дотримується офіційно-ділового стилю, допускає значну кількість помилок.

“Незадовільно” – здобувач не може виконати переклад запропонованого тексту митних документів та декларацій, не володіє фаховою термінологією та мовними кліше, не дотримується офіційно-ділового стилю, допускає велику кількість помилок.

Презентація за тематикою курсу оцінюється як один із видів практичної роботи та передбачає вміння представити ключові аспекти перекладу митних документів і декларацій в усній формі, дотримуючись офіційно-ділового стилю англійської мови та технічних вимог до оформлення презентаційних слайдів.

Наприкінці семестру здобувачі виконують індивідуальний проєкт, який передбачає підготовку перекладу митних документів або декларацій, складання стислого опису їх змісту англійською мовою та створення тематичної презентації з демонстрацією слайдів і усним представленням обраної теми. Індивідуальний проєкт виконується англійською мовою.

Здобувачі заочної форми навчання повинні виконати індивідуальний проєкт (підготувати переклад митних документів або декларацій та усну доповідь за обраною тематикою) і виконати контрольну роботу. Контрольна робота та матеріали індивідуального проєкту подаються викладачу за тиждень до проведення заліку. Презентація проєкту відбувається під час заліку в усній формі. Індивідуальний проєкт виконується англійською мовою.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
--	--

Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і в повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко орієнтується у професійній термінології та вміло використовує понятійний апарат у сфері перекладу митних документів та декларацій; уміє вільно висловлювати свою думку англійською мовою з тем, передбачених курсом, та виконувати адекватний письмовий і усний переклад митної документації. Оцінка “відмінно” передбачає логічний і послідовний виклад відповіді англійською мовою (в усній або письмовій формі), якісне оформлення письмових робіт, правильне використання фахової термінології, мовних кліше та офіційно-ділового стилю. Здобувач вищої освіти вільно реагує на зміну або уточнення запитання, уміє аргументовано висловлювати свою думку англійською мовою, використовуючи вивчену лексику та професійні мовні конструкції. При відповіді допускає не більше двох-трьох несуттєвих похибок.
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією у сфері перекладу митних документів та декларацій, орієнтується у вивченому матеріалі; уміє висловлювати свою думку англійською мовою та виконувати переклад митної документації, однак у змісті й формі відповіді можуть траплятися окремі неточності, невдало підібрані лексичні одиниці, граматичні або стилістичні помилки, що частково не відповідають офіційно-діловому стилю англійської мови. Відповідь здобувача будується на основі самостійного мислення та правильного розуміння професійної тематики. Здобувач вищої освіти допускає незначну кількість несуттєвих помилок у використанні фахової термінології, перекладі або побудові висловлювання.
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності у сфері перекладу митних документів та декларацій, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення; здобувач має поверхові знання структури курсу, допускає неточності у використанні фахової лексики та суттєві граматичні помилки під час усного мовлення або перекладу, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом із тим, здобувач набув базових навичок, необхідних для перекладу митних документів, декларацій та офіційно-ділових текстів із заданих тем, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання, і володіє знаннями, що дозволяють йому за допомогою викладача усунути неточності у відповіді або перекладі.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені та безсистемні знання з дисципліни «Переклад митних документів та декларацій», не може висловлювати свою думку англійською мовою та виконувати адекватний переклад митної документації, допускає значну кількість граматичних, лексичних і стилістичних помилок, не володіє необхідною фаховою термінологією та мовними кліше. Здобувач не вміє працювати з митними деклараціями, офіційно-діловими текстами та іншими документами професійного спрямування, не дотримується вимог до перекладу та оформлення текстів. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу, який не може продовжити навчання без додаткового опрацювання матеріалу дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 3 балів, максимальний – 5 балів). При підготовці рефератів, усних доповідей та презентацій у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (5) за його виконання.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (індивідуальний проєкт)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі заліку, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання заліку відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Структура анотації до митних документів (наприклад, опис декларації, інвойсу, сертифіката)	6	8	10
Переклад анотацій до митних документів і декларацій	6	8	10
Усна доповідь з питань митної документації та процедур	6	8	10
Структура презентації з тематики митних документів, декларацій та митних процедур	6	8	10
Разом:	24		40

*Примітка. *Позитивний бал за індивідуальний проєкт, відмінний від мінімального (24 балів) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи проєкту.*

Таблиця – Оцінювання результатів індивідуального проєкту здобувачів заочної форми навчання (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Структура анотації до митних документів (наприклад, опис декларації, інвойсу, сертифіката)	6	8	10
Переклад анотацій до митних документів і декларацій	12	16	20
Усна доповідь з питань митної документації та процедур	12	16	20
Разом:	30		50

*Примітка. *Позитивний бал за індивідуальний проєкт, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи проєкту.*

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про без умовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

8. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ЗА ВИВЧЕНИМИ ТЕМАМИ

Індивідуальні завдання з дисципліни «Переклад термінів хімічної та харчової промисловості» спрямовані на поглиблення знань студентів у галузі фахової термінології, формування навичок самостійного пошуку, аналізу та перекладу термінів, а також розвиток умінь працювати з термінологічними словниками, електронними ресурсами та автентичними фаховими текстами.

1. Хімічна термінологія та особливості її перекладу.

Опрацювання тематичної групи хімічних термінів. Виявлення структурних і семантичних особливостей термінів. Складання англо-українського та українсько-англійського термінологічного словника за обраною підгалуззю хімічної промисловості.

2. Переклад назв хімічних елементів, речовин і сполук.

Формування термінологічного переліку назв хімічних елементів, простих і складних речовин, кислот, основ, солей, оксидів та органічних сполук. Аналіз способів їх перекладу та особливостей передачі хімічної номенклатури українською мовою.

3. Переклад багатокomпонентних хімічних термінів.

Аналіз структурних моделей складних термінів і термінологічних словосполучень. Визначення головного компонента та способів його передачі українською мовою. Переклад багатокomпонентних термінів із коментуванням застосованих перекладацьких рішень.

4. Абревіатури та скорочення в хімічній термінології.

Створення тематичного словника абревіатур і скорочень, що використовуються в хімічній промисловості. Розшифрування англomовних скорочень, визначення їхніх українських відповідників та аналіз особливостей функціонування в науково-технічних текстах.

5. Термінологія технологічних процесів хімічного виробництва.

Формування словника термінів на позначення технологічних процесів, сировини, обладнання та продукції хімічного виробництва. Переклад фрагмента англomовного фахового тексту з подальшим термінологічним аналізом.

6. Термінологія харчової промисловості.

Складання тематичного глосарія термінів харчової промисловості. Опрацювання лексики на позначення сировини, виробничих процесів, обладнання та готової продукції. Аналіз особливостей перекладу термінів залежно від контексту.

7. Переклад назв харчових продуктів, інгредієнтів і харчових добавок.

Створення двомовного словника назв харчових продуктів, інгредієнтів та харчових добавок. Переклад інформації з етикеток, технічних описів або специфікацій харчових продуктів. Виявлення термінологічних відповідників і варіантів їх передачі українською мовою.

8. Перекладацькі трансформації у фаховій термінології.

Виявлення та аналіз перекладацьких трансформацій, використаних під час перекладу термінів хімічної та харчової промисловості. Добір прикладів транскодування, калькування, конкретизації, генералізації, перестановки, додавання та вилучення. Обґрунтування вибору способу перекладу.

9. Переклад фахового тексту хімічної або харчової промисловості.

Виконання повного перекладу фрагмента автентичного англomовного фахового тексту обсягом, визначеним викладачем. Проведення передперекладацького аналізу тексту, виділення ключових термінів, добір термінологічних відповідників та редагування готового перекладу.

Орієнтовні форми виконання індивідуальних завдань

Індивідуальні завдання можуть виконуватися у формі:

тематичного англо-українського глосарія;
термінологічного словника;
письмового перекладу фахового тексту;
термінологічного аналізу тексту;
порівняльного аналізу оригіналу та перекладу;
презентації на визначену тему;
реферативного повідомлення;
аналізу способів перекладу термінів;
укладання словника абревіатур і скорочень;
перекладу та аналізу технічної документації;
комплексного індивідуального перекладацького проєкту.

Рекомендований обсяг індивідуального завдання: 5–10 сторінок залежно від виду роботи; для перекладацького проєкту — відповідно до обсягу та складності матеріалу, визначених викладачем.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. Вінниця : Нова книга, 2004.
2. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця : Нова книга, 2003.
3. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця : Нова книга, 2008.
4. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ : KM Academia, 2000.
5. IUPAC Compendium of Chemical Terminology (Gold Book). 5th ed. International Union of Pure and Applied Chemistry, 2025. URL: www.goldbook.iupac.org
6. PubChem. National Center for Biotechnology Information, U.S. National Library of Medicine. URL: www.pubchem.ncbi.nlm.nih.gov
7. IATE – Interactive Terminology for Europe. European Union. URL: www.iate.europa.eu
8. European Chemicals Agency (ECHA). URL: www.echa.europa.eu
9. Codex Alimentarius. Food and Agriculture Organization of the United Nations; World Health Organization. URL: www.fao.org/fao-who-codexalimentarius
10. European Food Safety Authority (EFSA). URL: www.efsa.europa.eu
11. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). URL: www.fao.org
12. ChemSpider. Royal Society of Chemistry. URL: www.chemspider.com
13. Cambridge Dictionary. Cambridge University Press & Assessment. URL: www.dictionary.cambridge.org
14. Merriam-Webster Dictionary. URL: www.merriam-webster.com

Додаткова:

15. The Routledge Handbook of Translation and Technology / ed. by M. O'Hagan. London : Routledge, 2019.
16. The Routledge Handbook of Translation and Culture / ed. by S. Harding, O. Carbonell Cortés. London : Routledge, 2018.
17. The Oxford Handbook of Translation Studies / ed. by K. Malmkjær, K. Windle. Oxford : Oxford University Press, 2011.
18. Principles of Chemical Nomenclature: A Guide to IUPAC Recommendations / ed. by G. J. Leigh. 2nd ed. Cambridge : Royal Society of Chemistry, 2011.
19. Oxford Dictionary of Chemistry. Oxford University Press. URL: www.oxfordreference.com
20. McGraw-Hill Dictionary of Scientific and Technical Terms. McGraw-Hill Education. URL: www.accessengineeringlibrary.com

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Електронна бібліотека університету. URL: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. URL: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.

ПЕРЕКЛАД ТЕРМІНІВ ХІМІЧНОЇ ТА ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Статус дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Мова навчання	Англійська
Семестр	-
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна, заочна

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Переклад термінів хімічної та харчової промисловості» здобувач освіти повинен: *знати* основну термінологію хімічної та харчової промисловості; *уміти* правильно *добирати* іншомовні відповідники хімічних і харчових термінів з урахуванням контексту; *уміти перекладати* науково-технічні, виробничі та інформаційні тексти хімічної й харчової тематики; *уміти працювати* з фаховими словниками, довідниками, термінологічними базами та електронними ресурсами; *уміти виявляти та виправляти* термінологічні й перекладацькі помилки; *уміти редагувати й оцінювати* якість виконаного перекладу; *володіти* навичками самостійного пошуку та перевірки термінологічних відповідників; *застосовувати* набуті знання та практичні навички під час професійної перекладацької діяльності у сфері хімічної та харчової промисловості.

Зміст навчальної дисципліни. Термінологія хімічної промисловості: структура, класифікація та особливості перекладу. Способи творення та перекладу хімічних термінів і номенклатурних назв. Переклад назв хімічних речовин, сполук, елементів та матеріалів. Аббревіатури, скорочення та символи в хімічній термінології: проблеми перекладу. Термінологія харчової промисловості та особливості її перекладу. Переклад назв харчових продуктів, інгредієнтів і харчових добавок. Лексико-граматичні трансформації під час перекладу термінів хімічної та харчової промисловості. Багатокомпонентні терміни та термінологічні словосполучення: стратегії перекладу. Міжгалузева термінологія та труднощі перекладу фахових текстів хімічної й харчової промисловості.

Запланована навчальна діяльність. практичні заняття – 50 год., самостійна робота – 70 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: практичні заняття (з використанням засобів мультимедіа, ігрових та інформаційних технологій, (метод практичних ситуацій)); самостійна робота (індивідуальні завдання: проекти, пов'язані із темами курсу); словесні (розповідь, бесіда, пояснення); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, перевірка індивідуальних проектів, контроль усного перекладу.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

21. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. Вінниця : Нова книга, 2004.
22. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця : Нова книга, 2003.
23. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця : Нова книга, 2008.
24. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ : KM Academia, 2000.
25. IUPAC Compendium of Chemical Terminology (Gold Book). 5th ed. International Union of Pure and Applied Chemistry, 2025. URL: www.goldbook.iupac.org
26. PubChem. National Center for Biotechnology Information, U.S. National Library of Medicine. URL: www.pubchem.ncbi.nlm.nih.gov
27. IATE – Interactive Terminology for Europe. European Union. URL: www.iate.europa.eu
7. Speech Repository II URL: <http://ec.europa.eu/dgs/scic/cooperation>
withuniversities/speech_repository.html.

Викладач: к. пед. наук, доц. Тарасова О.В.

